

NAMSSKOGAN KOMMUNE

PLANPROGRAM ENERGI- OG MILJØPLAN 2019-2022

Høringsfrist 25.01.2019

Namsskogan Formannskap 27.11.2018

Innhold

Innledning.....	2
Bakgrunn	2
Planstrategi	2
Gjeldende plan.....	2
Klima- og energiplanlegging.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Klima- og energiplan.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Kommunedelplan	2
Planprogram	3
Lovhjemmel	3
Hensikt	3
Utarbeiding og innhold.....	3
Formål med planarbeidet.....	4
Prosjektorganisering.....	6
Intern arbeidsgruppe.....	7
Orientering til politiske styrever og utvalg	7
Planprosess	8
Endringer og utredningsbehov	8
Gjennomgang av tiltenkte endringer og oppdateringer	8
Medvirkning	9
Framdriftsplan	11
Uttalelser og merknader	12
Frister og framgangsmåte.....	12

INNLEDNING

Bakgrunn

Planstrategi

Kommunal planstrategi for Namsskogan kommune 2016-2019 ble vedtatt av kommunestyret 31.01.2017 (KST-sak 2/17). Vår energi- og miljøplan hadde funksjonstid i perioden 2009-2012 og er overmoden for revisjon.

Gjeldende plan

Energi- og miljøplanen for Namsskogan kommune ble første gang vedtatt i 2009 og ikke revidert. Det er nå kommet ny statistikk og dette bør nå komme inn i en revidering av planen. Planen skal utarbeides, revideres og behandles etter plan- og bygningslov (PBL).

Energi- og miljøplanlegging

Energi- og miljøplan

Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 6-2 ble «Statlige retningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene» fremmet av Miljøverndepartementet og fastsatt gjennom kronprinsregentresolusjon den 04.09.2009. Formålet med planene:

- sikre at kommunene går foran i arbeidet med å redusere klimagassutslipp.
- sikre mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunene.
- sikre at kommunene bruker et bredt spekter av sine roller og virkemidler i arbeidet med å redusere klimagassutslipp.

Sitat fra den statlige retningslinjen: «Kommunene skal i sin kommuneplan eller i egen kommunedelplan innarbeide tiltak og virkemidler for å redusere utslipp av klimagasser og sikre mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i tråd med denne retningslinjen.»

Kommunedelplan

Ifølge plan- og bygningsloven § 11-1 skal alle kommuner ha en kommuneplan. Den skal bestå av en arealdel og samfunnsdel med handlingsdel. Kommuneplanen kan videre utdypes i gjennom kommunedelplaner. Man skiller mellom to former for kommunedelplaner:

1. Kommunedelplaner for temaer (kommune-samfunnet) og virksomhetsområder (kommune-organisasjonen).
2. Kommunedelplaner for deler av kommunens område (arealbruk i avgrensede geografiske områder innunder arealdelen).

En kommunedelplan for energi- og miljø faller inn i kategorien av kommunedelplaner for temaer og virksomhetsområder. Det finnes både likheter og ulikheter i henhold til prosess og innholds krav for de to variantene av kommunedelplan. Plan- og bygningslovens § 11-2 sier at kommunedelplaner for temaer og virksomhet skal ha en handlingsdel. En handlingsdel viser hvordan kommunedelplanen skal følges opp de neste fire år eller mer.

Handlingsdelen skal revideres årlig.

Når en utarbeider eller reviderer kommunedelplaner for temaer og virksomhetsområder, skal man følge de føringer og prosesskrav som gis i plan- og bygningslovens §§ 11-12 til 11-15. Dette betyr blant annet at det er krav om utarbeiding av planprogram.

PLANPROGRAM

Lovhjemmel

I plan- og bygningsloven § 4.1 heter det:

«For alle regionale planer og kommuneplaner, og for reguleringsplaner som kan ha vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal det som ledd i varsling av planoppstart utarbeides et planprogram som grunnlag for planarbeidet.

Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger. Forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn samtidig med varsling av planoppstart. Planprogrammet fastsettes ordinært av planmyndigheten».

I plan- og bygningsloven § 11.13 heter det:

«For kommuneplan skal det utarbeides planprogram etter reglene i § 4-1. Forslag til planprogram skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn senest samtidig med varsel om oppstart og kunngjøring av planarbeidet og gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier. Fristen for å gi uttalelse skal være minst seks uker.

Planprogrammet fastsettes av kommunestyret. Kommunestyret kan delegerer myndigheten i samsvar med kommunelovens regler. Kommuneplaner med retningslinjer eller rammer for framtidig utbygging skal inneholde en særskilt vurdering og beskrivelse av planens virkninger for miljø og samfunn, jf. § 4-2 andre ledd».

Hensikt

Planprogrammet skal bidra til at planprosessen blir mer oversiktlig, gjennomiktig og forutsigbar. Det er derfor viktig at disse aspektene blir ivaretar i planprogrammet. På denne måten styrkes grunnlaget for god medvirkning og relevante innspill videre i planprosessen. Man kan si at planprogrammet er en oppskrift på hvordan en den kommende planen blir. For øvrig er framlegging av planprogram er et ledd i varsling av planoppstart.

Utarbeiding og innhold

Det er kun kommunene som kan utarbeide kommunedelplaner for tema og virksomhetsområder. Når en slik plan skal utarbeides eller endres, blir derfor kommunen forslagsstiller, planmyndighet og ansvarlig for både utarbeiding og fastsetting av planprogram.

Forslag til planprogram skal legges ut til offentlig ettersyn senest samtidig med varsel om oppstart og kunngjøring av planarbeidet. Planprogrammet skal gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier, for eksempel kommunens hjemmeside. Fristen for uttalelsene skal være minst 6 uker.

Det er vanligvis kommunestyret som fastsetter planprogrammet, men ifølge plan- og bygningslovens § 11-13 kan kommunestyret delegerer denne myndigheten, jf. kommuneloven § 8.3. I Namsskogan kommune har kommunestyret delegert myndigheten til formannskapet/planutvalg. I kommunens delegasjonsreglement, vedtatt i kommunestyret (KST-sak 56/2012), punkt 1.4.2:

«Kommunestyrets myndighet til å sende på høring og fastsette planprogram etter §§ 11-13, 12-9 delegeres til formannskapet.»

FORMÅL MED PLANARBEIDET

Formålet med rulleringen er å oppdatere Namsskogan kommunes energi- og miljøplan. Vi skal ta utgangspunkt i den statlige planretningslinjen for klima- og energiplanlegging i kommunene, nasjonale mål for klima, og Klimaprofil Nord-Trøndelag fra 2016.

Den oppdaterte planen skal koordinere og prioritere kommunens strategier og tiltak innen energi og miljø. På den måten har man mulighet til å vurdere hvordan Namsskogan kommune best ivaretar sitt ansvar innenfor energi- og miljøplanlegging.

Etter at gjeldende energi- og miljøplan ble vedtatt i 2009 har det blitt utarbeidet ny statistikk for klimautslipp, klimatilpasning har blitt mer aktuelt og nye nasjonale mål innenfor klima/energi og miljø.

Kommuneplanen skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for klima/energi og miljø i kommunen for å følge opp regionale og nasjonale mål. Planen må gi konkrete og målbare mål med handlingsplan som revideres hvert år.

Kommuneplanens samfunnsdel strategi/delmål under Infrastruktur sier at vi skal gjennom helhetlig planlegging og arealforvaltning (kommuneplanens arealdel) skal kommunen fremme økologisk og bærekraftig forsvarlig bruk av areal og naturressurser, og ta vare på det biologiske mangfoldet, kulturminnene og verdiene i fjell og utmark. Planen skal revideres i løpet av 2019 og det vil komme flere mål på klima og miljø.

Nasjonale mål for klima (sitat fra Miljøstatus.no):

1. Noreg skal fram til 2020 kutte dei globale utsleppa av klimagassar tilsvarande 30 pst. av Noregs utslepp i 1990.
2. Noreg har på vilkår teke seg ei forplikting om minst 40 pst. utsleppsreduksjon i 2030 samanlikna med 1990
3. Noreg skal være klimanøytralt i 2030.
4. Noreg har lovfesta eit mål om å bli eit lågutsleppssamfunn i 2050.
5. Redusere utslepp av klimagassar frå avskoging og skogdegradering i utviklingsland, i samsvar med bærekraftig utvikling.
6. Politiske mål om at samfunnet skal førebuast på og tilpassast til klimaendringane.

Både Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag utarbeidet i 2016 en klimaprofil, som et kunnskapsgrunnlag for klimatilpasning. Klimaendringene vil særlig føre til behov for tilpasning til kraftig nedbør og økte problemer med overvann; endringer i flomforhold og flomstørrelser; og skred.

ØKT SANNSYNLIGHET	
 Kraftig nedbør	Det er forventet at episoder med kraftig nedbør øker vesentlig både i intensitet og hyppighet. Dette vil også føre til mer overvann
 Regnflom	Det forventes flere og større regnflommer
 Jord-, flom- og sørpeskred	Økt fare som følge av økte nedbørmengder
 Stormflo	Som følge av havnivåstigning forventes stormflonivået å øke
MULIG ØKT SANNSYNLIGHET	
 Tørke	Til tross for mer nedbør, kan høyere temperaturer og økt fordampning gi noe økt fare for tørke om sommeren
 Isgang	Kortere isleggingssesong, hyppigere vinterisganger samt isganger muligens vil skje tidligere og i vassdragene enn i dag
 Snøskred	Med et varmere og våtere klima vil snøgrensen gå høyere, og regn vil oftere falle på snødekt underlag. Dette kan redusere faren for tørrsnøskred og øke faren for våtsnøskred og sørpeskred i skredutsatte områder

UENDRET ELLER MINDRE SANNSYNLIGHET	
 Snøsmelteflom	Snøsmelteflommene vil komme stadig tidligere på året og bli mindre mot slutten av århundret
USIKKERT	
 Sterk vind	Trolig liten endring
 Kvikkleireskred	Økt erosjon som følge av kraftig nedbør og økt flom i elver og bekker kan utløse flere kvikkleireskred
 Steinsprang og steinskred	Hyppigere episoder med kraftig nedbør vil kunne øke hyppigheten av disse skredtypene
 Fjellskred	Det er ikke forventet at klimaendringene vil gi vesentlig økt fare for fjellskred

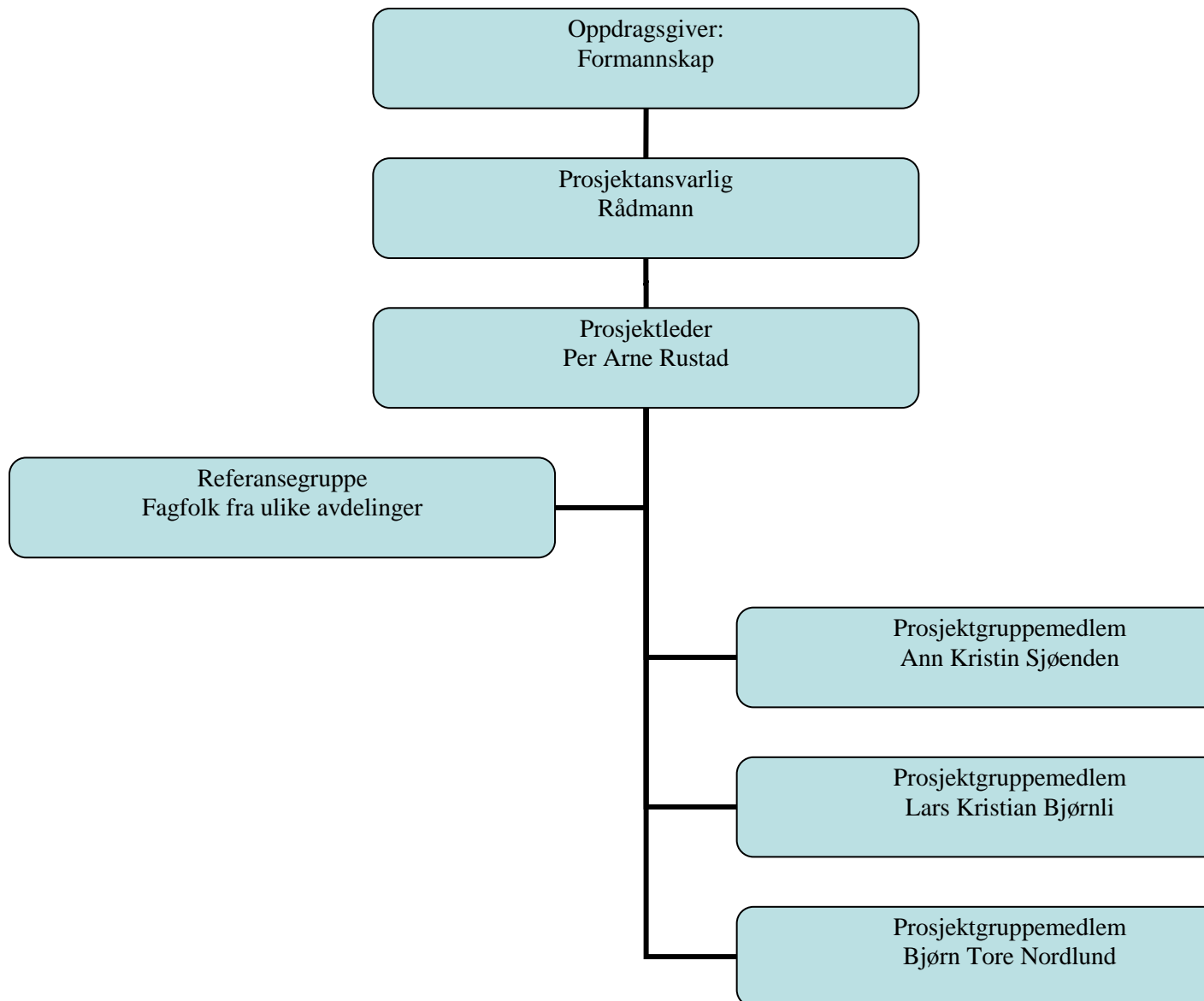
Tabell 1: Sammendrag som viser forventede endringer i Nord-Trøndelag fra 1971-2000 til 2071-2100 i klima, hydrologiske forhold og naturfarer som kan ha betydning for samfunnssikkerheten.

PROSJEKTORGANISERING

Prosjektet organiseres på følgende måte:

Oppdragsgiver	Iverksetter revidering. Godkjenner framdrift og bruk av ressurser. Godkjenner planforutsetninger og plandokument. Godkjenner komplett kommuneplan
Prosjektansvarlig (PA)	Oppdragmottaker – ansvarlig for gjennomføring av prosjektet overfor oppdragsgiver. Godkjenner prosjektplan.
Referansegruppe (RGP)	Diskusjonsgruppe for prosjektansvarlig(PA)/ prosjektleder (PL)
Prosjektleder (PL)	Operativ leder for gjennomføring av prosjektet. Rapporterer til prosjektansvarlig. Utarbeider plan. Koordinerer ressurser.
Prosjektgruppe (PG)	Prosjektleders arena for samordning/ felles oppfølging av prosjektet.

Prosjektleder kan om ønskelig dra inn andre aktuelle ressurspersoner innen fagområdet for å komplettere med informasjon. Økonomiske kostnader må koordineres med PA. Utkast til planen utarbeides av prosjektgruppen i nært samarbeid med politiske organ og referansegruppen.

Intern arbeidsgruppe

I arbeidsgruppen blir følgende fagområder- og kompetanser representert:

- overordnet organisasjon, - samfunns- og arealplanlegging
- samferdsel, vann- avløp og renovasjon
- energi (eiendom, bygg og anlegg)
- miljø

Andre fagfolk fra andre avdelinger blir tatt med ved behov.

Orientering til politiske styrer og utvalg

Formannskapet skal orienteres underveis om framdriften i planarbeid- og prosess. Endelig politisk behandling foregår i kommunestyret.

PLANPROSESS

Planen bør inneholde:

- a. Informasjon om klimagassutslipp i kommunen fordelt på kilder/sektorer. Alle kilder som innebærer direkte utslipp av klimagasser innenfor kommunens grenser, bør inkluderes.
- b. Informasjon om energisystem, energiforsyning og forbruk av energi innen kommunens grenser, herunder tilgang på miljøvennlige energiresurser.
- c. Fremskrivning av utslippene i kommunen om det ikke gjennomføres nye tiltak, forventet etterspørsel etter energi og forventet ny energiproduksjon. Fremskrivningsperioden bør være minst ti år.
- d. Ambisiøse mål for utslippsreduksjoner.
- e. Ambisiøse mål for mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunal bygningsmasse og i kommunen for øvrig.
- f. Tiltak og virkemidler for reduksjon av klimagassutslipp, mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging. Tiltakene/virkemidlene bør i størst mulig grad være koplet til oppnåelse av de målene som er satt av kommunen.
- g. Utredning av virkemidler som tenkes benyttet for å nå målsettingene.
- h. Handlingsprogram med en tydelig ansvarsfordeling for oppfølging av klima- og energiplanen.
- i. Analyse av klimaendringenes påvirkning av kommunale bygg og anlegg for klimatilpasning
- j. Handlingsplan for klimatilpasning

Kommunen bør vurdere om energi- og miljøplanleggingen skal inkludere andre elementer enn dem som fremgår av bokstavene a.–j.

Revidering av energi- og miljøplan har et tidsperspektiv fra 2019 - 2022.

ENDRINGER OG UTREDNINGSBEHOV

Gjennomgang av tiltenkte endringer og oppdateringer

Nesten 20 år har gått siden man påbegynte planarbeidet med Namsskogans gjeldende kommunedelplan for energi og miljø. I løpet av denne tiden har særlig kunnskapsgrunnlaget blitt oppdatert og mer omfattende, men det har også kommet en rekke nye føringer, strategier samt mål for energi- og miljøplanlegging på internasjonalt, nasjonalt og regionalt nivå.

Selv om dette er en rullering, vil en ta utgangspunkt i Namsskogans eksisterende kommunedelplan for energi og miljø. Fokus for planarbeidet vil i hovedsak være å arbeide fram et oppdatert styringsdokument for energi- og miljøplanleggingen i kommunen. I grove trekk vil oppdatering innebære:

- Vurdere om det er hensiktsmessig å inkludere nye tema i plandokumentet, for eksempel klimatilpasning.
- Vurdere graden av måloppnåelse i gjeldende plan. Hvis det vurderes som hensiktsmessig, skal gjeldende mål endres eller erstattes av nye mål.
- Oppdatere eksisterende statistikk- og grunnlagsmateriale samt vurdere behovet for nye utredninger.

- Endre tekst, kapittelstruktur og oppsett etter behov.

MEDVIRKNING

Plan- og bygningsloven § 5-1 sier at forslagsstiller skal tilrettelegge for medvirkning. Kommunen har særskilt ansvar for å sikre at medvirkning er ivaretatt i planprosessen, enten planprosessen utføres av offentlige eller private aktører. Videre heter det at kommunen har et særskilt ansvar for å sikre medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging. Medvirkning innenfor arbeid med kommunedelplan skal sikres gjennom formelle krav i plan- og bygningsloven. I planarbeidet bør en også legge opp til andre former for medvirkning, men dette blir da prosesser der kommunen står friere til å velge framgangsmåte.

I rullering av kommunedelplan for energi og miljø legger Namsskogan kommune opp til følgende opplegg for medvirkning:

Formelle krav til medvirkning	Lovhjemmel	Kommentar
Høring og offentlig ettersyn av forslag til planprogram	PBL § 11-13	Annonseres i Namsin, kommunens hjemmeside og facebook.
Varsel om oppstart av planarbeid (med mulighet til å fremme innspill til det kommende planarbeidet)	PBL § 11-12	Annonsert samtidig med høring og offentlig ettersyn av planprogrammet
Høring og offentlig ettersyn av planforslag	PBL § 11-15	Annonseres i Namsin, kommunens hjemmeside og facebook.

Ander former for medvirkning	Lovhjemmel	Kommentar
Åpent orienteringsmøte- og innspillmøte	PBL § 5-1	Annonseres i Namsin, kommunens hjemmeside og facebook.
Dialog med barn og unge	PBL § 5-1	Utarbeide et opplegg for dialog med elevråd/elever ved ungdomsskolen og ungdomsråd/elever ved videregående skole
Dialog med fagavdelingene i kommunen		Utarbeide et opplegg for dialog med alle avdelinger med ulike fagområder
Regionalt planforum	PBL § 5-3	Regionalt planforum kan benyttes dersom dette vurderes som hensiktsmessig
Møte/dialog med nabokommuner	PBL § 5-1	Ander kommuner som reviderer planen i perioden?

Planprogram energi- og miljøplan - høringsutkast

Nettverk for klimatilpasning		Kan benyttes dersom dette vurderes som hensiktsmessig
Nettverk for lavutslipp		Kan benyttes dersom dette vurderes som hensiktsmessig

FRAMDRIFTSPLAN

Tabellen nedenfor viser forventet framdrift for revisjonsarbeidet med kommunedelplan for klima og miljø. Det er lagt opp til at planprogrammet ferdigstilles gjennom formannskapets endelige behandling i november 2018. Fra september 2018 vil selve arbeidet med planforslag igangsettes. Planforslaget forventes endelig behandlet i kommunestyret mars 2019.

Møtedatoer for 2019 i formannskapet eller kommunestyret fastsettes først med årsskiftet 2018/2019. Av den grunn er det noe usikkerhet knyttet til tidspunktet for planarbeidets ulike faser i 2019.

Aktivitet	2018				2019											
	S	O	N	D	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Planprogram																
Forslag til planprogram utarbeides																
Forslag til planprogrammet behandles i formannskapet. 27.11.18																
Forslag til planprogram legges ut til offentlig ettersyn og oppstart av planarbeid kunngjøres																
Innkømne uttalelser og innspill vurderes og eventuelt innarbeides i forslag til planprogram																
Behandling og fastsetting av planprogram																
Planforslag																
Utarbeidelse av planforslag (inkl. medvirkning fra politikere, innbyggere, barn/unge, ansatte)																
Folkemøte																
Behandling av planforslag i Formannskap																
Planforslag legges ut til offentlig ettersyn																
Innkømne uttalelser og innspill vurderes og vil eventuelt innarbeides i plan																
Sluttbehandling i Kommunestyre																
Plan kunngjøres																

	Forarbeider prosjektgruppen
	Arbeid fra prosjektgruppen
	Politiske vedtak
	Høringsrunder

Uttalelser og merknader

Det legges opp til at forslag til planprogram blir politisk behandlet i løpet av november 2018. Snarlig etter formannskapets behandling legges forslag til planprogram ut til offentlig ettersyn. Alle berørte parter og øvrige interessenter har mulighet til å komme med uttalelser til planprogram og kommunedelplan. Innsigelser er derimot forbeholdt sentrale, regionale og lokale myndigheter. Når planprogrammet legges ut til offentlig ettersyn, er dette å regne som et varsel om oppstart av selve planarbeidet.

Det offentlige ettersynet av forslag til planprogram pågår i uke 48-52 (2018) og uke 1-4 (2019). Konkrete datoer for det offentlige ettersyn vil bli annonsert på kommunens hjemmeside, facebook og Namsin.

Frister og framgangsmåte

Gjennom det offentlige ettersynet kan en fremme uttalelser eller endringsforslag til planprogrammet, men man kan også muligheten til å fremme uttalelser om den kommende kommunedelplanen.

Uttalelser og innspill skal være skriftlig, enten i form av elektronisk post eller brev. Marker tydelig om uttalelsen gjelder forslag til planprogram eller den kommende kommunedelplanen.

Forslaget til planprogram vil være tilgjengelig på kommunens hjemmeside i perioden for det offentlige ettersyn: www.namsskogan.kommune.no .